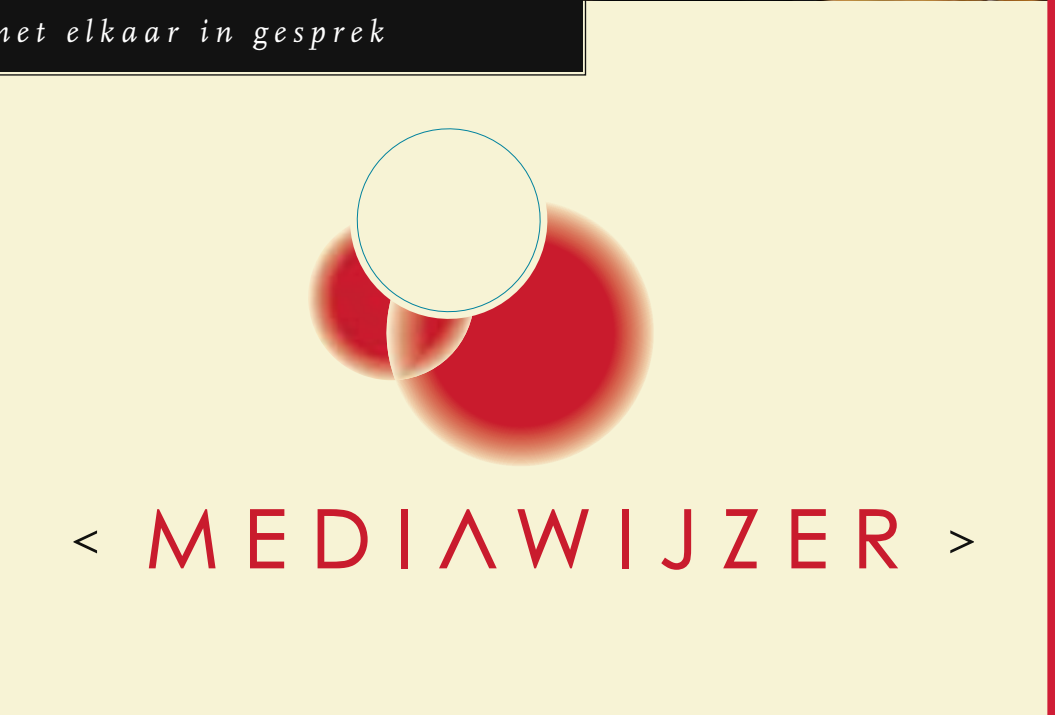
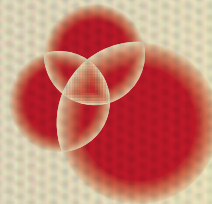

H Y V E S , E E N B I J E N K O R F V O L V R I E N D E N
ouders en kinderen met elkaar in gesprek

< MEDIAWIJZER >

Mediawijzer, platform voor genormeerd mediagebruik, biedt jongeren, ouders en andere opvoeders een helpende hand bij het gebruik van ict en moderne media. Mediawijzer wil nieuwe ontwikkelingen tijdig signaleren, deze doordenken en op basis daarvan voorlichting geven over het verantwoord omgaan met deze media.

Mediawijzer organiseert conferenties en geeft themabrochures uit. Medio 2007 is een brochure verschenen over het gebruik van dvd's: 'Dvd's, kijken of niet kijken'. Uitgangspunt bij al het handelen van Mediawijzer is de Bijbel, Gods Woord, opgevat naar de Drie Formulieren van Enigheid.

Meer informatie over het werk van Mediawijzer vindt u op de website www.mediawijzer.nl.
Op deze website kunt u deze brochure en ook de brochure 'Dvd's, kijken of niet kijken' downloaden.

INHOUDSOPGAVE

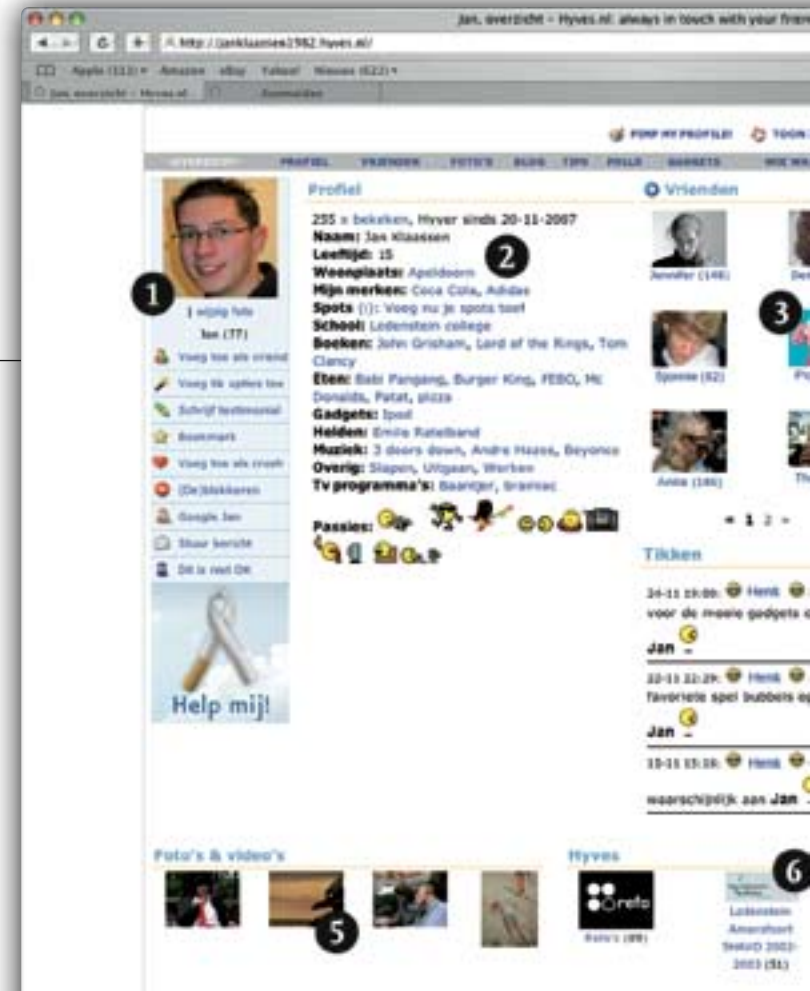
INLEIDING	p. 02
01. PROFIELSITES: VIRTUELE VRIENDENNETWERKEN	p. 04
02. HYVES: EEN SPIEGEL VAN DE SAMENLEVING	p. 07
03. HYVES: DE VINGER AAN DE POLS	p. 12
04. HYVES: BLIJF OP JE HOEDE	p. 17
05. SLOTWOORD	p. 19

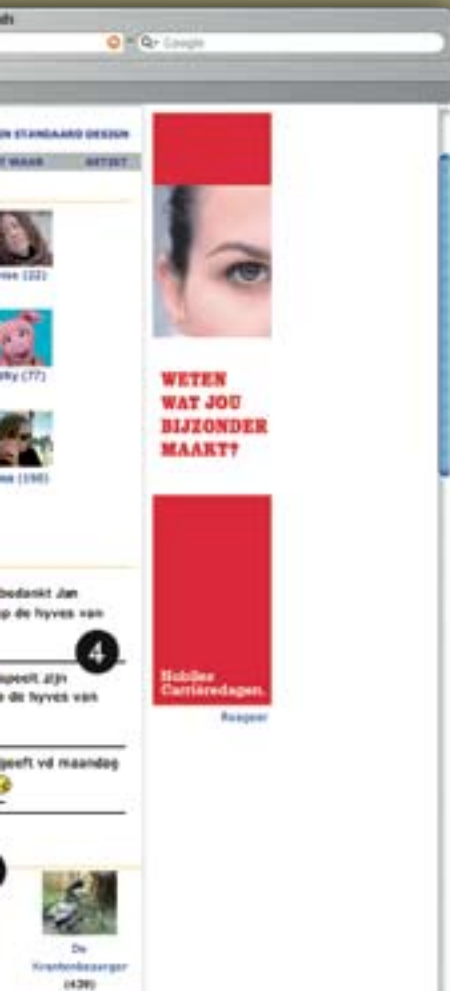
INLEIDING

Een foto van die onvergetelijke zomervakantie aan je vrienden laten zien. Een video-opname van het schoolfeest delen met je klasgenoten. En het ontroerende liefdesgedicht voordragen, over die rondfladderende vlinders in je buik. Veel jongeren laten graag anderen delen in hun persoonlijke ervaringen in het dagelijks leven. Lief en leed, vreugde en verdriet. Dat gebeurt niet alleen in de klas of op het schoolplein, maar verplaatst zich hoe langer hoe meer naar de (vermeende) beslotenheid van internet. Met behulp van profielsites zoals Hyves is het voor jong en oud mogelijk een vriendennetwerk uit te bouwen en te onderhouden. Dat stelt ouders voor ingewikkelde vragen in de opvoeding van hun kinderen. Mag mijn zoon (onbepikt) op Hyves? Welke foto's laat mijn dochter op die profielsite allemaal zien? Wie zijn die vrienden en zijn het wel échte vrienden? Waar leggen we onze grenzen precies? Moet ik hen verbieden zelf een profiel te maken? De meeste vrienden en vriendinnen van de kinderen maken er toch ook gebruik van?

PROFIELSITES

Steeds meer websites bieden iedereen die zich daarvoor aanmeldt een zelfbouwpagina waarop ze kunnen vertellen wie ze zijn en wat voor hobby's ze hebben. Deze zogenaamde profielsites - Hyves, CU2, MySpace zijn in Nederland de bekendste - zijn in korte tijd populair geworden, niet het minst door het gemak waarmee de gebruiker zelf een leuk achtergrondscherf, foto's, animaties en videofilmmpjes kan plaatsen. Meestal sturen de makers hun zelfgemaakte profiel door naar bekenden, maar in principe zijn de profielpagina's openbaar. Iedereen kan ze dus bekijken. Aan een

1. Foto van hyver met menu om pagina aan te passen
2. Profiel: omschrijving van de hyver
3. Vrienden van de hyver, achter elke naam staat het aantal vrienden van deze vriend
4. Tikken, gevoelens die een hyver met iemand anders wil delen
5. Foto's en video's over de hyver
6. Hyves, netwerken waar de hyver bij aangesloten is
7. Krabbels, berichtjes van vrienden, vaak in sms-taal
- 8/9. Gadgets, spelletjes, video's, animaties, muziek en RSS-nieuwsfeeds die de hyver vanuit een grote verzameling op zijn pagina kan plaatsen
10. Blog, dagboek van de hyver

profiel kan ook het profiel van iemand anders, op Hyves een vriend genoemd, worden gekoppeld, zodat er een netwerk van Hyves-vrienden ontstaat.

In een reeks praktische brochures wil Mediawijzer op vragen rond het gebruik van moderne media ingaan. Samen met ouders, ambtsdragers en leraren willen we nadenken over christelijke mediaopvoeding in het gezin. We zien dit als een belangrijke opgave voor iedereen die in onze wereldlijkste samenleving kinderen christelijk wil opvoeden.

In een eerdere brochure richtten we ons met name op het kijken naar dvd's. In deze brochure staat de omgang met profielsites zoals Hyves centraal. Eerst geven we informatie over profielsites in het algemeen (1). Vervolgens plaatsen we de ontwikkeling van profielsites tegen de achtergrond van onze moderne cultuur (2). De volgende paragraaf biedt handvatten voor een beoordeling van profielsites in het licht van de Bijbel (3). Ten slotte volgen nog enkele praktische tips en richtlijnen voor ouders en jongeren (4).

01.

PROFIELSITES: VIRTUELE VRIENDENNETWERKEN

Sylvia (15) heeft vandaag in haar klas over Hyves gehoord. Je schijnt er allerlei mensen te kunnen ontmoeten: bekenden en onbekenden. Ze is eigenlijk wel nieuwsgierig naar haar oude schoolvriendin van de basisschool. Zou die ook wel eens hyven? Ze besluit eens een kijkje te nemen op Hyves. Wie weet...

En ja hoor, nadat ze zich heeft aangemeld, komt Sylvia er al snel achter dat haar oude vriendin inmiddels verhuisd is naar Leerdam en op de Gomarus Scholengemeenschap in Gorinchem zit. Ze besluit contact te maken met haar vriendin en laat een berichtje achter op haar Hyves-pagina. Dezelfde dag heeft ze al een reactie! Ze spreken snel af dat ze elkaar weer zullen ontmoeten.

Hyves (naar hive, het Engelse woord voor bijenkorf) is in Nederland een van de populairste profielsites. Een dergelijke site is vooral gericht op het onderhouden en uitbouwen van een vriendennetwerk. In zo'n virtuele gemeenschap communiceert een groep mensen met behulp van internet, in plaats van elkaar op dat moment in levenden lijve te ontmoeten. Via Hyves kan iedereen op de hoogte worden gehouden van wat bekenden of onbekenden allemaal meemaken, van geboortes tot vakanties en van reizen tot huwelijken. De populariteit van Hyves komt in de buurt van die van de zoekmachine Google. Binnen drie jaar na de start van Hyves in 2004 heeft de site al circa 5 miljoen leden en trekt hij dagelijks 1 miljoen unieke bezoekers. Per maand worden er (eind 2007) meer dan 1 miljard Hyves-pagina's bekeken, een verdubbeling binnen een jaar tijd. In Nederland heeft circa 60 procent van de jongens en 75 procent van de meisjes een eigen pagina bij een profielsite.

Hyves is een uitgebreide website waar iedereen zijn eigen pagina kan maken. Zo'n pagina met persoonlijke informatie is bedoeld om contacten te leggen met bestaande en nieuwe kennissen, die op Hyves standaard 'vriend' worden genoemd. De pagina's zijn relatief eenvoudig samen te stellen door het invullen van vragenlijstjes en het plaatsen van een of meer afbeeldingen. Andere hyvers kunnen daarop reageren.

Hyves gebruikt de technische standaardmogelijkheden van internet. Het maken van zo'n profielpagina of het reageren erop vergt dus geen bijzondere kennis. Er wordt veel

gebruikgemaakt van verwijzingen via hyperlinks, zodat de verschillende leden aan elkaar zijn verbonden.

Een profielsite biedt mogelijkheden om contact te onderhouden met oude en nieuwe bekenden. Het gebruik van Hyves is in principe gratis, met uitzondering van bijvoorbeeld het verzenden van sms'jes via de site.

Hyves biedt gebruikers ook de mogelijkheid lid te worden van publieke hyves. Die zijn ervoor bedoeld om mensen met eenzelfde eigenschap of interesse bij elkaar te brengen. De populairste categorieën zijn hobby's, sport en muziek. Daarnaast zijn er hyves voor winkelketens zoals H&M, televisieprogramma's, blonde mensen en politici, van raadsleden tot en met de minister-president. Een stichting als de Bond tegen het vloeken heeft ook een eigen hyve, maar die is opgezet door een particulier en niet door de stichting zelf. Dat geldt eveneens voor de profielsites van diverse reformatoische scholen. Niet de schooldirecties zijn deze hyves gestart, maar (oud-)leerlingen onder elkaar.

Hyves is slechts een van de vele honderden profielsites. Aan de ene kant van het spectrum staan zakelijke profielsites, zoals LinkedIn, met 15 miljoen leden (september 2007), waar mensen hun levensloop (curriculum vitae) invullen. Aan de andere kant zijn er de talloze datingsites, waar de profielen ook allerlei lichamelijke kenmerken bevatten. Wereldwijd gezien is de grootste profielsite My-Space.com, met 200 miljoen leden. Dat aantal groeit met meer dan 200.000 per dag. Een concurrent van MySpace.com is Facebook met 30 miljoen leden.

MOGELIJKHEDEN

Het maken van een profiel

Wie zich aanmeldt op Hyves heeft de mogelijkheid zelf een pagina te maken. Bij het maken van de pagina wordt gevraagd een lijstje met persoonlijke informatie in te vullen. Dit heet een profiel. Iedereen die lid is van Hyves heeft de mogelijkheid dit profiel te bekijken, al kan dit wel gedeeltelijk worden afgeschermd. Een profiel bevat niet alleen persoonlijke gegevens zoals naam, geboortedatum en woonplaats, maar ook allerlei aanvullende informatie over

opleiding, favoriete gerechten, boeken, muziek, films, tv-programma's en vakantiebestemmingen. Hyvers meten zich hiermee een eigen digitale identiteit aan.

Het toevoegen van vrienden

Het belangrijkste doel van Hyves is het opbouwen van een netwerk van vrienden die onderling communiceren. Het netwerk wordt uitgebouwd door andere hyvers te vragen of zij zich als vriend willen presenteren op de eigen pagina. Als dat akkoord is, komt deze persoon in een aparte rubriek op de eigen pagina te staan, al of niet met een foto. Wie daarop klikt, opent meteen de Hyves-pagina van die vriend.

Vrienden kunnen zo onderling met elkaar communiceren en gegevens uitwisselen. Door mensen toe te voegen, komt de eigenaar van het profiel weer in contact met vrienden van zijn vrienden. Ook deze worden dan weer uitgenodigd zich als 'eigen' vriend te presenteren. Zo ontstaat een steeds groter wordend netwerk van vrienden.

Jongeren hebben contact met hun vrienden voor zeer uiteenlopende doelen. Ze wisselen berichten met klasgenoten uit over wiskundesommen en docenten, maken afspraken voor een concert, vragen hulp bij een computerspel, zoeken video's voor hun pagina en bespreken die met elkaar.

Hyves is populair voor het opsporen van oude bekenden met wie het contact korte of langere tijd verbroken is geweest. Doordat in de profielpagina's meestal informatie over de gevolgde opleiding is vermeld, is het vrij eenvoudig oud-klasgenoten terug te vinden. Hyves biedt daar een aparte zoekmogelijkheid voor.

Communiceren

Vrienden kunnen op verschillende manieren met elkaar communiceren. Ze kunnen op elkaars pagina's een krabbel achterlaten: een soort berichtje dat hun vriend achteraf kan lezen. Er zijn echter meer mogelijkheden om met anderen in contact te komen. Zo kunnen vrienden elkaar e-mails sturen of met elkaar kwekken (chatten). Met behulp van een programma dat lijkt op MSN kunnen de gebruikers elkaars reacties direct zien.

WOORDENLIJST

Animaties:	<i>Tekeningen of foto's die snel na elkaar getoond worden zodat de indruk van een bewegend plaatje ontstaat.</i>
Blog of weblog:	<i>Digitaal dag- of weekboek op internet.</i>
Community:	<i>Letterlijk: gemeenschap. Groep mensen met een gezamenlijke belangstelling die met elkaar communiceert via internet.</i>
Emoticon:	<i>Teken dat wordt gebruikt om bepaalde gevoelens weer te geven en bedoeld is als vervanging van lichaamstaal en gezichtsuitdrukking. Een bekend voorbeeld is het symbool voor lachen: 😄.</i>
Hyve:	<i>Groep gebruikers van Hyves die dezelfde interesses hebben en die onderling foto's en video's delen, berichten plaatsen en een gezamenlijke agenda bijhouden.</i>
Hyver:	<i>Gebruiker die een profielpagina op Hyves heeft gemaakt.</i>
Hyves:	<i>Onlinenetwerk waar mensen een profiel van zichzelf kunnen maken en die van anderen kunnen bekijken.</i>
Krabbelen:	<i>Berichtjes achterlaten op iemands Hyves-pagina.</i>
Kwekken:	<i>Het onderling sturen van korte berichten tussen hyvers, een vorm van chatten of msn'en via Hyves.</i>
Profiel:	<i>Pagina waarop persoonlijke gegevens worden vermeld. Hyves stelt een aantal vragen die hyvers al of niet kunnen beantwoorden, bijvoorbeeld over favoriete merken, gerechten en films.</i>
Tikken:	<i>Het weergeven van bepaalde gevoelens voor een andere hyver door middel van een korte omschrijving. Een tik uitdelen kan positief zijn (lachen naar of geld geven aan een ander) en negatief (corrigeert of trekt aan de haren van de ander).</i>

Het taalgebruik bij het krabbelen lijkt sterk op dat van MSN of sms. Soms ontstaan afkortingen die alleen nog voor insiders leesbaar zijn, zoals 'wijnmk' (wil je nooit meer kwijt) en 'ljinmg' (laat je nooit meer gaan).

Mobiel

Hyves is ook toegankelijk via mobiele telefoons. Het opvragen van profielen, foto's en krabbels is mogelijk vanaf de mobiele site van Hyves. Het gebruik ervan is gratis, maar de gebruiker betaalt uiteraard wel voor het dataverkeer van en naar het mobieltje. Diverse telecomproviders sturen gratis sms'jes zodra er een reactie aan de Hyves-pagina is toegevoegd.

Het tonen van foto's, filmpjes en muziek

De meeste hyvers plaatsen ook foto's, video's of muziek op hun pagina. Hierbij kunnen ze ervoor kiezen deze toegankelijk te maken voor vrienden, vrienden van vrienden of voor iedereen die ingelogd is. Vrienden kunnen deze foto's, video's en muziek onderling uitwisselen. Deze mogelijkheid is zeer populair. Hyves houdt bij welke foto's en video's het meest bekeken worden.

Het bijhouden van een blog of weblog

Op een apart gedeelte van de profielenpagina kunnen hyvers een blog bijhouden. Dit is een soort publiek dagboek waarin de eigenaar van het profiel zijn belevenissen schrijft en voor anderen toegankelijk maakt. Vaak zijn er verwijzingen naar andere websites te vinden.

Door de weblogfunctie en de mogelijkheid om foto's te plaatsen, is Hyves ook geschikt voor mensen die een (studie)reis maken en het thuisfront op de hoogte willen houden van de gebeurtenissen.

02.

HYVES: EEN SPIEGEL VAN DE SAMENLEVING

Linda (15) heeft een eigen Hyves-pagina. De vakantie is net voorbij. Ze heeft leuke foto's van haar vakantie in Oud-dorp. Een van de foto's vindt Linda helemaal geweldig: ze ligt op het strand in haar badpak. Het bruin van haar huid steekt mooi af bij het witte zand. Ze zal deze foto eens op Hyves zetten. Wie weet ziet Victor die foto wel...!

Linda kijkt raar op als ze een week later haar mooie foto uitvergroot op de mededelingenborden op school ziet hangen. Bij de foto staat de tekst: „Weet je dat deze spetter vandaag jarig is? Vijftien keer kussen graag.” Dat was duidelijk niet haar bedoeling. Linda had er geen erg in gehad dat iedereen haar foto op Hyves kan zien en dat iedereen ermee kan doen wat hij of zij wil.

NETWERKSAMENLEVING

Hyves staat symbool voor wat vandaag de dag wel de netwerksamenleving wordt genoemd. Door het gebruik van Hyves ontstaat min of meer automatisch een netwerk, omdat elke gebruiker een groep vrienden aan zijn profiel-pagina heeft gekoppeld. Deze netwerken zijn onderling sterk verweven en de stap naar andere netwerken is letterlijk een kwestie van een muisklik. Omdat de profielen van anderen meestal openbaar zijn, is de drempel tot onderlinge contacten laag.

Toen het gebruik van internet in de jaren negentig van de vorige eeuw in opkomst was, werd regelmatig de vrees uitgesproken dat met name jongeren daardoor in een sociaal isolement zouden raken. De populariteit van profielsites lijkt echter het tegendeel te bewijzen. Jongeren hebben meer contacten dan ooit. In een tijd waarin het individualisme hoogtij viert, is er kennelijk behoefte aan sites die het groepsgevoel versterken.

De Hyves-generatie besteedt dan ook veel tijd aan 'social networking': het onderhouden van relaties met de verschillende netwerken waarvan zij deel uitmaakt. Deze netwerken zijn tijdelijke, losse verbanden tussen mensen die een bepaald doel voor de kortere termijn dienen. De netwerken komen naast of soms zelfs in de plaats van hechte verbanden en strakke, sociale instituties zoals het gezin, de kerk, de arbeidsorganisatie, de vakbond en de school.

VRIJBLIJVEND KARAKTER

Er ontstaan op Hyves snel nieuwe communities of internet-gemeenschappen. Niet alle vriendschappen die ontstaan zijn even hecht. Uit onderzoek is gebleken dat hyvers wel een aantal echte, goede vrienden hebben, maar daarnaast een uitgebreid netwerk van oppervlakkige contacten. Echte vriendschappen bestaan naast meerdere losse relaties met een vluchtig karakter. De laatste categorie contacten kan ook heel gemakkelijk weer verbroken worden. Deze vrijblijvendheid leidt er niet zelden toe dat een hyve enthousiast wordt gestart, maar dat de animo om de pagina bij te houden na een tijdje flink daalt.

BELEVINGSCULTUUR

Veel hyvers passen hun pagina voortdurend aan, om aantrekkingskracht te behouden. Alleen tekst is onvoldoende. Foto's, video's en animaties zijn van belang om je duidelijk te kunnen profileren. Deze nadruk op de beeldcultuur leidt ertoe dat zo veel mogelijk zintuigen worden aangesproken, om op deze wijze maximale beleving te stimuleren.

Hyves is daarmee een niet onbelangrijk onderdeel van de hedendaagse belevingscultuur. Daarin kan niet worden volstaan met het gebruik van tekst, maar moeten ook geluid en beeld worden ingeschakeld. Het is een cultuur die gericht is op emotie en gevoel. Kenmerken ervan zijn een leefstijl die gericht is op comfort, luxe, amusement, imago en aandacht voor de buitenkant. Het besef van hogere waarden en van een geestelijke wereld verdwijnt in deze cultuur snel naar de achtergrond. Ook de lees- en de luistercultuur raken hierdoor in het gedrang. Dat ook hyvers de invloed van deze belevingscultuur ondergaan, is zeker niet denkbeeldig.

GEZAGSVERHOUDINGEN

Leeftijdsverschillen spelen op Hyves een bescheiden rol. Dat heeft zijn weerslag op onderlinge gezagsverhoudingen. In principe zijn de profielpagina's openbaar, waardoor docenten zich als vriend kunnen presenteren op de pagina van een leerling en omgekeerd. Elke hyver kan de vriend zijn van de minister-president of van welke minister dan ook. Ook in dat opzicht is Hyves een spiegel van

de samenleving, waarin gezagsverhoudingen duidelijk een minder grote rol spelen dan vroeger het geval was.

GEEN TABOES

Hyves is ook in andere opzichten een graadmeter van ontwikkelingen in de samenleving. Op veel pagina's blijkt dat de maatschappij te zijn waarin alles moet kunnen of op zijn minst bespreekbaar moet zijn. Geen enkel onderwerp is taboe. Dat is te zien in discussies, maar ook op pikante foto's en zinnenprikkelende video's.

De seksualisering van de maatschappij is duidelijk terug te vinden op profielsites zoals Hyves. Dat blijkt uit de foto's die meisjes, maar ook jongens, kiezen om met anderen te delen. Niet zelden wordt daarbij een uitdagende houding aangenomen, soms zonder dat de makers van profielen het zich bewust zijn. Foto's van meisjes in bikini en lichte zomerkleding zijn twaalf maanden per jaar zichtbaar. Ook de video's die jongeren op hun profielpagina plaatsen of elkaar toesturen, bevatten met een zekere regelmaat erotische beelden.

Ook een van de nieuwste communicatievormen die aan Hyves zijn toegevoegd, speelt in op de seksualisering. Hyvers kunnen elkaar een 'tik' uitdelen en daarmee iets uitbeelden wat ze in het leven ook bij elkaar zouden kunnen doen. Deze 'tik-tool' kent een aantal standaardacties en heeft vooral te maken met relaties en verliefdheidsgevoelens. Een aantal voorbeelden: „A biedt zich aan in ruil voor een breezer van B” en „A kijkt zwoel in de ogen van B”. Wie een dergelijke 'tik' uitdeelt, kan ervoor kiezen dat alleen de ontvanger de tik te zien krijgt.

De regels staan niet toe dat er op Hyves pornografische teksten, foto's of video's worden geplaatst. Geslachtsdelen mogen niet in beeld zijn. Omdat er zo'n 100 miljoen foto's op Hyves staan, valt dat moeilijk te controleren. Wel kunnen hyvers verkeerde foto's melden bij een beheerder, die zo nodig het materiaal verwijdert. Deze maatregel voorkomt niet dat veel van de best bekeken video's erotische beelden bevatten. Overigens blokkeert internetprovider Kliksafe de video's van Hyves.

Hyvers kunnen zelf besluiten welke informatie ze over zichzelf blootgeven aan anderen. Maar veruit de meeste Hyves-pagina's zijn publiek. Dat geldt zeker voor vrienden onderling. Er is één uitzondering: een vriend kan een 'crush', het Engelse woord voor verliefdheid, plaatsen bij een ander. Die ontvangt alleen de melding dat er iemand op hem of haar verliefd is. „Van wie gaat je hart heimelijk sneller kloppen?” vraagt Hyves. De website maakt de identiteit van de ander pas bekend wanneer twee personen op elkaar een crush plaatsen. Om dat te vergemakkelijken, kunnen hyvers tips krijgen over de geheime aanbieder om elkaar zo op het spoor te komen.

Bestaande relaties, of iemand getrouwd is bijvoorbeeld, spelen bij deze crushes nauwelijks een rol. De mogelijk-

heid om snel kortstondige en meerdere digitale relaties tegelijkertijd aan te knopen is nadrukkelijk aanwezig. Ook in dit opzicht symboliseert Hyves een maatschappij waarin trouw en exclusieve relaties niet meer vanzelfsprekend zijn. Het verbreken van relaties gebeurt even gemakkelijk als het aangaan van nieuwe relaties. Door de uitgebreide netwerken ontstaat zo een digitale relatiemarkt waarin gemakkelijk relaties ontstaan met mensen met een heel verschillende achtergrond.

HYVES BEÏNVLOEDT MANIER VAN COMMUNICEREN

Maakt het uit of je elkaar telefonisch spreekt of gewoon in elkaars gezelschap? Is een discussie via MSN te vergelijken met het schrijven van een brief? Bij discussies over het gebruik van moderne media komt regelmatig de vraag naar boven wat het medium met je doet. Is de techniek neutraal?

Ook voor het gebruik van Hyves is die vraag van belang. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat jongeren die met elkaar communiceren via Hyves of MSN zich anders uiten dan in een gewoon onderling gesprek. In november 2007 promoveerde dr. A. P. Schouten aan de Universiteit van Amsterdam op een onderzoek naar het gedrag van jongeren tijdens onlinecommunicatie.

Schouten deed onderzoek naar de sociale ontwikkeling van jongeren en de invloed daarop door communicatie via MSN en Hyves. Er zijn twee processen die daarbij een rol spelen: zelfpresentatie en zelfonthulling. Zelfpresentatie betekent dat jongeren zich op een bepaalde manier presenteren om daarmee te 'regelen' hoe ze op anderen overkomen. Zelfpresentatie is vooral van belang om vriendschappen aan te gaan. Zelfonthulling betekent het vertellen van persoonlijke, intieme dingen aan anderen, en speelt een rol bij het verdiepen van de vriendschappen.

Bij Hyves speelt zelfpresentatie een rol in de aankleding van de Hyves-pagina en de omschrijving van het profiel. Jongeren vinden het erg belangrijk wat anderen van hun pagina vinden. Ze zijn heel gevoelig voor feedback. Zijn de reacties positief, dan versterkt dat hun zelfvertrouwen en daardoor zijn ze tevredener over hun leven. Een kleine groep jongeren kreeg negatieve reacties, wat hun zelfvertrouwen juist een deuk gaf.

Onlinecommunicatie stimuleert zelfonthulling, het prijsgeven van intieme gegevens over jezelf. Jongeren uiten zich gemakkelijker in zo'n digitale relatie. Uit het onderzoek blijkt dat daar verschillende redenen voor zijn:

- Jongeren zien en horen elkaar niet, wat een bepaald gevoel van privacy oplevert.
- Jongeren kunnen zelf beslissen wanneer ze reageren, zodat ze even kunnen nadenken over hun reactie. Het gevolg is dat ze zich vrijer voelen om intieme informatie uit te wisselen.
- Jongeren stellen elkaar meer vragen dan bij een echt gesprek. Dat leidt ook sneller tot zelfonthulling. Dit deel van het onderzoek is verricht voor MSN, maar de communicatievorm van Hyves (krabbelen, chatten) heeft vergelijkbare eigenschappen.

Schouten benadrukt dat de moderne media niet eenzelfde effect hebben op alle jongeren. Wie je bent, maakt verschil in hoe je jezelf voordoet. Uit zijn onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat jongere of verlegen tieners vaker experimenteren met een andere identiteit dan tieners die ouder of minder verlegen zijn, en dat meisjes zich vaker ouder voordoen dan jongens.

De conclusie van het onderzoek is dat onlinecommunicatie via Hyves of MSN niet zomaar een variant is op het gesprek op het schoolplein. Digitale communicatie leidt sneller tot het onthullen en uitwisselen van persoonlijke en intieme gegevens. Schouten vindt dat positief: verlegen jongeren zullen gemakkelijker contacten kunnen leggen, het zelfvertrouwen neemt toe en jongeren hebben gelegenheid om te experimenteren met verschillende identiteiten. Daarbij kunnen jongeren bij een contact met een onbekende eerst wat digitale informatie uitwisselen via een veilig en vrijblijvend medium voordat ze elkaar werkelijk ontmoeten.

Wat heeft dit onderzoek ons te zeggen? Dat onlinecommunicatie leidt tot intensievere contacten is op zich positief. Terwijl vaak de indruk bestaat dat MSN en Hyves slechts gebruikt worden voor vluchtige contacten, geeft Schouten aan dat het medium juist de diepgang van de communicatie stimuleert. Dat is een welkome eigenschap in een tijd waarin oppervlakkigheid en individualisering de bovenaan voeren. Tegelijkertijd blijkt uit een rondgang langs verschillende Hyves-pagina's dat er lang niet altijd sprake is van zulke zinvolle en diepgaande discussies. In het onderzoek is ook niet meegenomen hoe je zulke discussies waardeert. Wie bepaalt wat zinvol of diepgaand is? Voor christenen heeft dat te maken met normen en waarden ontleend aan de Bijbel. Dat moet telkens weer de toetssteen zijn. Want Gods geboden beslaan alle terreinen van het leven.

03.

HYVES: DE VINGER AAN DE POLS

Victor (18) zit in het eerste jaar van zijn hbo-opleiding. Voor het eerst als christen op een niet-christelijke school. 't Is allemaal best een beetje spannend. Zal hij aansluiting vinden bij de andere jongens? Gelukkig hyven ze ook en zo kan hij al snel contacten leggen. Als hij de Hyves-pagina's van zijn klasgenoten bekijkt, ziet die van hem er toch wel saai uit. Hoog tijd om zijn pagina een beetje op te leuken.

Victor gaat hard op zoek naar allerlei grappen om zijn Hyves-blog te vullen. Een paar Belgenmoppen, een grap die hij eigenlijk wel op het randje vindt, en natuurlijk wat opmerkingen over zijn nieuwe leraren. En ja, alleen maar klassieke muziek als muzieksoort waarvan hij houdt, dat is wel heel erg saai. Die ene popster, die hij pas in de Sp!ts zag staan, kan hij er maar beter bij zetten, dan lijkt het tenminste nog wat...

Het voorbeeld van Victor geeft aan dat het gebruik van Hyves jongeren kan beïnvloeden. Via hun profiel meten ze zich een digitale identiteit aan. Dat gebeurt niet alleen bij Hyves, maar ook op veel andere plaatsen op internet. Websites willen graag weten wie de bezoekers zijn en vragen hun een profiel in te vullen. De digitale identiteit krijgt daarmee de betekenis van een digitaal paspoort. Zo'n paspoort heeft natuurlijk geen officiële status, maar kan wel een grote rol gaan spelen in de toekomst, bijvoorbeeld bij sollicitaties of in internetomgevingen zoals Second Life. Jongeren zijn zich daar vaak niet van bewust. Daarom is het belangrijk dat ouders met hun kinderen in gesprek gaan over hun Hyves-pagina.

De digitale identiteit wijkt soms duidelijk af van de identiteit waarmee jongeren in het werkelijke leven bekendstaan. Of het profiel laat juist zien hoe een jongere wérkelijk is. Dat kan spanningen opleveren.

Moeder komt binnen terwijl Victor aan het krabbelen is met een van zijn Hyves-maatjes. Ze kijkt wat bezorgd naar de vele kleurtjes op het computerscherm, maar besluit even te wachten met haar kritiek. Het is een hele verandering voor Victor, nu hij vanuit het beschermde milieu op het hbo terecht is gekomen. „Ik ben met mijn huiswerk bezig”, zegt Victor, alsof hij aanvoelt dat hij zich moet verdedigen. „Ik kan nu heel handig met de studenten in mijn groep communiceren.”

Moeder herkent de foto's van Victor en van een nichtje, en vraagt dan wie het knappe meisje op die andere foto is, rechts op het scherm. Victor bromt iets over een mu-

Vraag: Wat vindt u van de manier waarop deze moeder met haar zoon praat? Vindt u dat uw kinderen vooraf met u zouden moeten overleggen over het maken van een Hyves-pagina? Wat zou u zelf doen als u ziet dat uw zoon of dochter een Hyves-pagina heeft met dubieuze inhoud?

ziekgroep, maar moeder vraagt door. „Dat is Yanou, van Cascada.” Ze haalt de schouders op: „Wat is dat? Zegt me niks.” Als moeder begrijpt dat het een plaatje van een zangeres is, wil ze er meer over weten. „Waarom staat die foto naast die van Lizette?” „Het is de foto van een hyve, waar allemaal fans van die dancegroep zitten. Om eerlijk te zijn weet ik niet eens goed wat ze zingt. Maar als u wilt, kan ik dat wel even opzoeken.” Met een paar muisklikken belandt Victor op een website waar de songteksten van de band staan. Samen kijken ze naar de vertaling van "Boy meets girl", met stijgende verbazing: „Jongen ontmoet meisje, jij was mijn droom, mijn wereld, maar ik was blind, jij bent achter mijn rug om vreemdgegaan...” Zonder wat te zeggen, klikt Victor de pagina weg. „Misschien moet ik die hyve er toch maar afhalen.”

VRIENDEN

„Zeg me wie je vrienden zijn, en ik zal je zeggen wie jij bent.” Dit spreekwoord geldt ook in de digitale wereld. De ontwikkeling van een jongere tot een volwassene vraagt voortdurend om het maken van keuzes. Ouders zullen hun kinderen daarbij graag helpen. Ze stimuleren goede vriendschappen, raden kinderen aan om naar een jeugdvereniging te gaan en helpen bij een studiekeuze.

Het is zeer raadzaam als ouders ook op digitaal gebied over de schouders van hun kinderen meekijken. Het maken van een profielpagina op Hyves vraagt ook keuzes. Jongeren kunnen daarbij leren wat ze later als volwassene ook moeten doen: het zoeken naar goede, nuttige contacten en het negeren of afwijzen van mensen met wie ze niet door één deur kunnen of willen.

's Avonds vertelt de moeder van Victor haar man over het gesprek dat ze die middag met haar zoon had. Vader reageert kribbig en start meteen de computer op. Hij heeft al eerder van Hyves gehoord, maar had zich nooit generaliseerd dat zijn zoon daar ook actief zou zijn. „Waarom vertelt hij dat niet gewoon aan ons? Ik vind dat maar niks, dat gedoe op Hyves.” Als hij de website opzoekt, komt hij automatisch op de pagina van Victor. „Moet je zien, wat wij nu bekijken, kan iedereen zien!”

Moeder ziet echter dat Victor de hyve van Cascada heeft verwijderd. „Kijk, hij heeft 'm intussen al aangepast.” Maar vader klikt links en rechts op wat vrienden en vriendinnen van Victor. „Moet je deze zien! Zit bij ons in de kerk, maar daar herken je niks van terug. Zo'n foto verwacht je eerder in de Privé of de Story. En dan die reclames die je op al die pagina's terugziet, over bioscoopfilms en feesten, allemaal gericht op het hier en nu. Daar wil je toch niet bijhoren?” Met stijgende verbazing leest hij het gekrabbel tussen de jongeren. „Ja”, zegt moeder, „ik zal er morgen nog eens met hem over doorpraten. Ik vind de uitstraling van die jongeren ook niet passen. Als je kijkt waar deze jongens mee bezig zijn, zou ik liever niet hebben dat hij deze vrienden mee naar huis bracht. Maar goed beschouwd is het net als toen wij jong waren, toen deed je ook je best om bij anderen op te vallen. Het verschil is alleen dat je hier heel snel in kringen terecht komt waar je anders nooit mee te maken kreeg.”

Jongeren met een Hyves-pagina hebben vaak de neiging snel en gemakkelijk vrienden te maken. Een groot aantal vrienden geeft een hyver een bepaalde status. Dat wordt bevorderd doordat Hyves achter elke foto tussen haakjes het aantal vrienden noemt. Jongeren laten zich ook gemakkelijk door zulke digitale vriendenkringen beïnvloeden. Die invloed is niet altijd positief. Hyves is feitelijk een nieuwe sfeer buiten die van het gezin, de kerk en de school. De drempel naar andere netwerken, die iemand juist kunnen wegzuigen van een leven in dienst van de Heere, is laag.

Het voorbeeld van Victor geeft aan wat het gevolg kan zijn: dat jongeren zich soms een digitale identiteit aanmeten die duidelijk afwijkt van de identiteit waarmee ze in het werkelijke leven bekendstaan. Dat kan spanningen opleveren. Jongeren zijn erg gevoelig voor reacties van anderen, zeker voor reacties op hun profiel of hun foto's. De reacties kunnen ook de vorm aannemen van digitaal pesten. Dat varieert van het maken van vervelende opmerkingen tot het buitensluiten van iemand uit een groep. Digitaal pesten kan daardoor minstens even ernstige schade aanrichten als 'gewoon' pesten. Dat komt onder andere door het gemak waarmee tekst te combineren valt met verve-

Vraag: Is het internetgebruik van uw kinderen onderwerp van gesprek in uw gezin? Verdiept u zich als ouders in de contacten die uw kinderen op internet met anderen hebben? Probeer u zich daarbij te verplaatsen in de positie van uw kinderen en durft u een vergelijking aan met uw eigen jeugd?

lende plaatjes en waarmee deze uitingen verspreid kunnen worden over heel grote groepen. Bovendien blijkt uit onderzoeken dat bij digitale communicatie de drempel om vervelende dingen tegen elkaar te zeggen lager ligt.

De reacties van vrienden kunnen het groepsgevoel versterken, maar vaak gaat er ook een zekere groepsdwang van uit. Vult een jongere een bepaald merk in bij zijn profiel omdat hij dat draagt, omdat hij het wil dragen of omdat het een populair merk is? Deze groepsdwang vertaalt zich in pleasegedrag: een hyver zal 'mee willen doen', zonder dat hij of zij zich realiseert dat dit hem of haar ook kwetsbaar maakt.

De dwang komt niet alleen uit de groep, maar ook vanuit Hyves zelf. Bij het invullen van het profiel presenteert Hyves allerlei mogelijkheden die alleen maar aangekruist hoeven te worden. De genoemde namen van boeken, muziek, tv-films en merken horen vooral thuis bij een wereldse leefwijze. Dat is de standaard, er is niet de keuze tussen een 'werelds' en een 'christelijk' profiel. Wie dat laatste toch wil, moet de voorgestelde namen bewust negeren. Dat vraagt om het maken van een duidelijke keuze, die kennelijk tegendraads is ten opzichte van die van de standaardhyver.

De bel gaat. „O ja, we krijgen huisbezoek”, realiseert Victor zich. Een van de ouderlingen informeert naar de voortgang van zijn studie en vraagt of hij kan opschieten met de nieuwe vrienden op het hbo. „Victor, toen ik dit bezoek voorbereidde, heb ik niet alleen de kaartenbak erop nageslagen maar ook even naar je Hyves-profiel gekeken.” Victor kijkt wat verbaasd en bedenkt intussen wat de laatste krabbels zijn die de ouderling onder ogen kan hebben gekregen. „Ik zag nog een paar andere catechisanten en Hyves is best een nuttig middel om eens te zien met wie je allemaal contact hebt.” Victor voelt dat hij een kleur krijgt en wil zich gaan verdedigen. „Nee, wacht maar,” weert de ouderling af, „laat ik meteen even zeggen hoe ik erover denk. Hyves is een medium dat zowel kansen als bedreigingen biedt. Ik begrijp best dat je via Hyves op een makkelijke manier je contacten met anderen kunt onderhouden. Ongetwijfeld

kun je er ook op een positieve manier gebruik van maken, om als goede vrienden in de branding van deze tijd elkaar vast te houden. Maar besef je wel wat voor risico's eraan kleven?”

De ouderling noemt nog wat algemene dingen rond Hyves, maar stelt daarna een paar persoonlijke vragen aan de jongen. „Victor, je bent gedoopt en je wilt straks belijden doen. Zou je dan ook niet aan je Hyves-pagina moeten kunnen zien dat jij een christen wil zijn? Als jouw klasgenoten je profiel zien, je muziekk keuze, je vriendenkring en je krabbels, herkennen ze je dan zo? Mag ik het eens aan je vragen zoals dominee pas in de preek nog vroeg: Ben jij dan een leesbare brief van Christus? Dat betekent niet alleen dat je gewoon eerlijk invult dat je op een christelijke school hebt gezeten en naar welke kerk je gaat, maar dat drukt een stempel op je hele profiel.”

„Bij het invullen van zo'n profiel moet je allerlei keuzes maken, Hyves schotelt je allerlei muziekbands en tv-programma's voor. Dan komt het erop aan op welk fundament je staat. Het is bij Hyves net als in het dagelijks leven, op school, op straat en in de media: er komen allerlei moderne, wereldse uitingen op je af, ze dringen zich aan je op. Hoe ga je daarmee om, laat je je meeslepen of maak je een andere keuze? Misschien lachen je vrienden je uit om je profiel. Maar denk, als je dat invult, eens aan Mozes, die liever net als Gods volk bespot en slecht behandeld wilde worden, dan voor een tijd aan het hof van farao van de zonde te kunnen genieten. Dat vraagt om het maken van keuzes: wel in deze wereld, maar niet van deze wereld.”

ECHTE VRIENDEN

„Een goede buur is beter dan een verre vriend.” Ook dit spreekwoord heeft een bijzondere betekenis als het om Hyves gaat. Zijn die verre Hyves-vrienden wel echte, goede vrienden?

Een onderzoek van Britse psychologen plaatste daar eind 2007 grote vraagtekens bij. „Waarschuwing: je kunt geen echte vrienden maken via internet”, stond er boven het krantenartikel dat het onderzoek publiceerde. De weten-

Vraag: Verdiepen ambtsdragers in uw gemeente zich in het internetgebruik van jongeren? Komt mediagebruik ter sprake in de (catechismus)preek, op huisbezoek, catechisatie of verenigingsavonden? Is de ambtsdrager daarbij concreet genoeg?

schappers bestudeerden eerst de vriendenkringen van mensen die niet of zelden gebruikmaken van nieuwe media. Deze niet-internetters hebben een vrienden- en kennissennetwerk van zo'n 150 personen, maar gemiddeld hebben ze vijf echte, goede vrienden.

Daarna stelden ze een enquête op over sociale contacten via internet en legden die vragenlijst voor aan gebruikers van profielsites. Daar kwam, verrassend genoeg, ongeveer hetzelfde resultaat uit: ook hyvers hebben maar een handvol echte vrienden. Op de vraag wanneer iemand een echte vriend is, noemden ze vrijwel altijd de mensen die ze ook daadwerkelijk hadden ontmoet. Pas dan weet je dat zo'n vriend betrouwbaar is, in je wil investeren, er voor je is als je hem nodig hebt, aldus een van de onderzoekers.

Het onderhouden van het vriendennetwerk via Hyves werkt sneller en efficiënter dan via de meeste andere communicatiemiddelen. Toch besteden jongeren er relatief veel tijd aan. Dat komt doordat ze zonder Hyves met minder vrienden contacten zouden leggen en doordat ze dan ook minder tijd aan die vrienden zouden besteden. Hyvers zijn bovendien intensief met hun netwerken bezig omdat de vriendenkringen de neiging hebben zich voortdurend uit te breiden. Het gevaar van beïnvloeding door verkeerde vrienden is daarmee groter. Door langer en intensiever met een medium om te gaan, treedt gewenning op aan de negatieve kanten van dat medium.

„Victor, ik heb gisteravond weer eens naar je Hyves-pagina gekeken. Ik zag dat je dat rare filmpje hebt verwijderd. Terecht, joh, besef je wel hoe je jezelf in verleiding brengt door lid te zijn van dit soort hyves? Als je op die filmpjes ziet hoe zo'n vrouw danst, weet je genoeg van haar bedoelingen. Daar kun je beter maar uit de buurt blijven.” Victor knikt instemmend. Moeder heeft er nog wel een andere vraag over. „Wat betekent toch dat getal tussen haakjes achter je naam?” Victor lacht en zegt dat je daaraan kunt zien dat hij nu 167 vrienden heeft. „Maar hoe kom je daaraan? Ik ken al die vrienden van jou niet.” „Logisch, mam, daar zitten ook klasgenoten bij die u nog nooit gezien heeft. Maar ik ken ze allemaal. En ik voeg niemand toe die ik niet ken.”

Moeder vraagt toch nog even verder: „Maar wat heb je nu aan al die vrienden? Als ik zie hoeveel tijd je daaraan besteedt... Je kunt toch nooit met zo veel mensen tegelijk contact houden?” „Nee, maar dat hoeft ook niet. Met sommigen krabbel ik maar zelden, maar je kent ze toch. Ik heb pas gelezen dat Hyves juist nuttig is voor jongeren die moeilijk contacten leggen of zich eenzaam voelen. Bovendien kan ik nu makkelijk contact houden met vrienden van mijn oude school. Dat was bij u vroeger toch ook zo, u kende toch ook iedereen van het schoolplein? En pas vertelde u dat u toen ook met penvriendinnen schreef die u nooit had ontmoet.”

Victors moeder ziet de overeenkomsten wel. „Prima, Hyves is ook een vorm van communicatie, maar je moet ook voldoende tijd overhouden voor degenen die je echte vrienden zijn. Hoe zorg je ervoor dat je daarin een juist midden vindt? Het is belangrijk dat je ook echte vrienden hebt. In een echt gesprek leer je elkaar op een betere manier kennen en dan praat je ook makkelijker over serieuze onderwerpen, over de dingen die echt belangrijk zijn in ons leven, over de dienst van de Heere. Aan zulke vrienden heb je meer, dus daar kun je beter je tijd in investeren. Dan kun je ook bij hen terecht als je problemen hebt.”

NIET ANONIEM

Wie wat rondkijkt op de verschillende Hyves-pagina's ziet dat jongeren veel informatie uitwisselen die niet voor iedereen bestemd is. Ze beschouwen de informatie vaak als min of meer vertrouwelijk, bedoeld voor de eigen klas of school. Doordat hyvers onderling voornamen gebruiken, lijkt de boodschap anoniem, maar in de praktijk is dat een schijnbare anonimiteit.

Weliswaar biedt Hyves sinds medio 2007 de mogelijkheid om delen van de pagina's af te sluiten zodat alleen vrienden die kunnen lezen, maar een zeer groot deel van de hyvers maakt daar geen gebruik van. De openbaarheid van de Hyves-krabbels en -foto's kan tot vervelende situaties leiden, zoals in het voorbeeld van Sylvia in hoofdstuk 1. Jongeren beseffen vaak niet wat de gevolgen daarvan kunnen zijn. Die hoeven overigens niet altijd negatief te zijn.

Victor kijkt wat verbaasd als hij binnenkomt voor het sollicitatiegesprek voor zijn eerste stage. Op tafel ligt niet alleen zijn cv maar ook een print van zijn Hyves-pagina. Na tien minuten komt er een wending in het gesprek, als de chef personeelszaken hem naar zijn hobby's vraagt. „Ik zie op je Hyves-pagina dat je van lezen en klassieke muziek houdt en dat je op het Wartburg College in Rotterdam hebt gezeten. Wartburg, is dat niet iets met Luther en zo? Toch zeker niet zo'n strengchristelijke school?”

Victor had zich al voorgenomen om tijdens het sollicitatiegesprek meteen zijn christelijke achtergrond te laten blijken, omdat hij het over zondagsarbeid wilde hebben. „Inderdaad, het Wartburg is een christelijke school, maar ik hoop wel dat u een goed beeld heeft van christenen. Onze dominee zegt altijd dat een christen geen slechte werknemer kan zijn, maar juist boven de anderen uit moet steken. Daar ben ik het helemaal mee eens en ik zou het fijn vinden als u mij de gelegenheid biedt om dat te bewijzen.”

Vraag: Weet u welke informatie er over uw kinderen op internet te vinden is? Beseffen ze dat zulke informatie daar jaren later vaak nog terug te vinden is?

04.

HYVES:

BLIJF OP JE HOEDE

Waarom kiezen jongeren ervoor te gaan hyven? Komt het tegemoet aan hun verlangens om eigen grenzen te verkennen? Is het de behoefte om met veel vrienden contact te onderhouden? Of is het de kick om zich te profileren?

Het is duidelijk dat het gebruik van profielsites goede mogelijkheden biedt, maar tegelijkertijd ook bedreigingen. Als ouders of jongeren op grond van deze afwegingen ervoor kiezen om Hyves links te laten liggen, is dat een verstandig besluit dat respect verdient. Tegelijkertijd is het op internet in steeds meer gevallen gangbaar (en soms zelfs noodzakelijk) om persoonlijke informatie achter te laten en een profiel van zichzelf in te vullen. Daarom zijn er diverse algemene regels die gelden voor het gebruik van dergelijke profielsites.

- Dat je altijd eerlijk moet zijn, betekent niet dat je altijd alles hoeft te vertellen. Besef dat Hyves, evenals veel andere profielsites, een erg open netwerk is. Hyvers doen er daarom verstandig aan terughoudend te zijn met het doorgeven van informatie waarmee anderen hen gemakkelijk op het spoor kunnen komen. Het gebeurt regelmatig dat mensen hinderlijk achtervolgd of benaderd worden. In de praktijk betekent dat: vermeld geen telefoonnummers en maak eventueel gebruik van een reserve-mailadres. Wie in een kleine plaats woont of een bijzondere achternaam heeft, moet ervoor zorgen dat hij of zij niet eenvoudig via het telefoonboek te traceren is.
- Uit Amerikaans onderzoek is gebleken dat twee van de vijf ouders de profielsite van hun kinderen nog nooit hebben gezien. Het gesprek tussen ouders en kinderen over profielsites is van groot belang om problemen achteraf te voorkomen. Ouderen beseffen beter dan jongeren wat de gevolgen kunnen zijn van het blootgeven van allerlei persoonlijke informatie. Ouders kunnen afspreken met hun kinderen welke informatie ze wel en niet publiek maken en nagaan welke vrienden hun kinderen via Hyves maken. Het is verstandig om te letten op het soort foto's dat kinderen van zichzelf op Hyves plaatsen. Jongeren zullen een foto minder snel uitdagend vinden dan ouderen.
- Een andere voor de hand liggende afspraak is dat er geen vrienden toegevoegd worden die iemand niet

kent. Wees open over het gevaar dat mensen met verkeerde bedoelingen regelmatig profielsites gebruiken om contacten te leggen met jongeren. Ook de contacten met leeftijdsgenoten zijn lang niet altijd onschuldig. Dat bleek in 2006 uit een onderzoek dat de Rutgers Nisso Groep samen met KPN uitvoerde onder 10.000 jongeren. Vrijwel elke jongere die op internet actief is, is wel eens seksueel benaderd door iemand. Meer dan de helft van de meisjes heeft ooit de vraag gekregen om zich uit te kleden voor de webcam of een seksuele handeling te verrichten.

- Als jongeren er, in overleg met hun ouders, toch voor kiezen een Hyves-pagina aan te maken, laten ze er dan ook voor kiezen als christenjongeren op Hyves te gaan. Dat kan blijken uit het profiel dat de jongere aanmaakt, bijvoorbeeld uit de antwoorden op de vraag waar iemand op school heeft gezeten en wat zijn favoriete boeken, muziek, films en tv-programma's zijn. Daarnaast is het mogelijk protest aan te tekenen bij de webmaster tegen aanstootgevende pagina's of juist verantwoorde informatie te verspreiden, in de hoop anderen daarmee te beïnvloeden. Gezinnen en families kunnen ertoe besluiten gezamenlijk een hyve of een Hyves-pagina in te richten. Zo'n familiehyve kan niet alleen dienen om de onderlinge band te versterken, maar ook een voorbeeldfunctie vervullen voor de aangesloten jongeren.

Naast de hierboven genoemde praktische handvatten, is er ook een overstijgende richtlijn, die van de Tien Geboden. In de brochure 'Dvd's, kijken of niet kijken' (te downloaden vanaf de website www.mediawijzer.nl) is al aangegeven dat alle mediaopvoeding hoort te beginnen met een gesprek over de betekenis van Zondag 33 van de Heidelbergse Catechismus voor het gezinsleven. In dat gesprek zullen ouders en kinderen (als het goed is) beseffen:

- dat hun zonden (ook ten aanzien van het gebruik van Hyves) de toorn van God oproepen;
- dat God van hen vraagt die zonden te haten en te ontwijken;
- dat het een vreugde is om naar Gods wil te leven;

- dat ouders en jongeren daarbij volkomen afhankelijk zijn van Gods genade, en ten slotte
 - dat zij zonder Hem geen verweer hebben tegen de verleidingen die van het gebruik van Hyves uitgaan.
- De in genoemde brochure opgesomde richtlijnen voor dvd-gebruik zijn met enige aanpassingen ook geschikt voor het beoordelen van het gebruik van Hyves.

05.

SLOTWOORD

Hyves en andere profielsites vormen een spiegel van de samenleving. Dat geldt ook voor internet in het algemeen. In de jaren negentig van de vorige eeuw, toen het internetgebruik sterk begon toe te nemen, is vaak een vergelijking gemaakt met de stad IJdelheidskermis, uit de boeken van John Bunyan. Die vergelijking is in zekere zin ook van toepassing op Hyves. De beschrijving van Bunyan biedt daarom handvatten voor de vraag hoe een christen zich in zo'n stad dient te gedragen.

UIT:

'DE REIS VAN CHRISTEN NAAR DE EEUWIGHEID'

„Toen zag ik in mijn droom, dat zij vanuit de woestijn kwamen en plotseling een stad voor zich zagen liggen, de stad IJdelheid. In deze stad werd een kermis gehouden, met de naam IJdelheidskermis. De kermis werd het hele jaar door gehouden en is niet pas onlangs opgericht, maar al zeer oud. Ik moet u iets zeggen over haar oorsprong. Ongeveer vijfduizend jaar geleden waren er pelgrims die naar de Hemelstad wandelden, zoals deze twee mannen Christen en Getrouw. Beëlzebub, Apollyon en Legio met hun gezelschap zagen aan de route die de pelgrims hielden dat hun weg door deze stad IJdelheid voerde. Daarop bedachten ze dat ze daar een kermis of jaarmarkt zouden oprichten waarin allerlei soort van ijdelheid te koop zou zijn en dat die het hele jaar door geopend zou zijn.

De weg naar de hemelstad ligt, zoals ik al zei, door deze stad, en zij die naar het hemels vaderland willen reizen zonder deze stad te passeren, zouden uit deze wereld moeten gaan (1 Kor. 5:9,10). (...) Maar zodra Christen en Getrouw op de kermis kwamen, ontstond er een grote opschudding onder alle kermisgasten en de stad was in rep en roer. (...) Wat de kooplui vooral ergerde, was dat de pelgrims al de waar die hier te koop was, verachtten. Ja, Christen en Getrouw keken er niet eens naar en als de kooplui hen toeriepen om wat te kopen, staken ze hun vingers in hun oren en riepen: „Wend mijn ogen af, dat ze geen ijdelheid zien”, en terwijl ze omhoog keken zeiden ze dat hun burgerschap en hun wandel in de hemel was (Fil. 3:19,20).”

Het tweede bekende boek van Bunyan, 'De reis van Christinne naar de eeuwigheid', laat een andere houding zien. Christinne en haar kinderen verblijven geruime tijd in de stad:

UIT:

'DE REIS VAN CHRISTINNE NAAR DE EEUWIGHEID'

„Rond deze tijd kwamen Christinne, haar kinderen en de vrienden Eerlijk en Groothartig, bij de stad IJdelheid, waar de IJdelheidskermis werd gehouden. Vlak bij de stad gekomen, overlegden ze hoe ze door de stad zouden gaan. Groothartig zei dat hij vaak pelgrims door deze stad had geleid en dat hij een goede kennis had, de oude discipel Mnason uit Cyprus (Hand. 21:16) bij wie ze mogelijk konden overnachten. (...)

Eerlijk vraagt aan de gastheer of er in de stad nog wel vrome mensen zijn. „Het ontmoeten van vromen is voor pelgrims als het verschijnen van de maan en sterren voor zeelieden.” Mnason vraagt zijn dochter Goedhartig om de vrienden Verbrijzeld-van-gemoed, Heilige-man, Liefde-tot-de-heiligen, Durf-niet-liegen en Boetvaardig uit te nodigen. (...)

Zo zaten ze te praten en brachten hun tijd door, tot het avondeten op tafel stond. Dat gebruikten ze en ze verkwikten daarmee hun vermoeide lichaam, waarna ze ter ruste gingen. Ze bleven geruime tijd gedurende de kermis in het huis van Mnason, die na verloop van tijd zijn dochter Goedhartig aan Samuël en zijn dochter Martha aan Jozef, de zonen van Christinne tot vrouwen gaf.

De tijd die ze in IJdelheidskermis doorbrachten was, zoals ik al zei, lang. (...) Ook waren ze allen zeer vruchtbaar, zodat de naam van Christen waarschijnlijk in deze wereld zou blijven voortbestaan.”

De toepassing van deze twee allegorische boeken spreekt voor zich. De ene christen overleeft het verblijf in de stad IJdelheidskermis niet, de andere ontkomt ternauwernood aan de dood. Tegelijkertijd zijn er christenen die er geruime tijd verblijven en zelfs die er min of meer hun vaste woonplaats hebben, zoals de inwoners van Pergamus, die woonden „waar de troon des satans is” (Openb. 2:13). Echter: geen van allen vermengt zich met de ijdelheid die op deze kermis te koop is.

De brochure 'Hyves, een bijenkorf vol vrienden' is uitgegeven door Mediawijzer,
platform voor genormeerd mediagebruik.

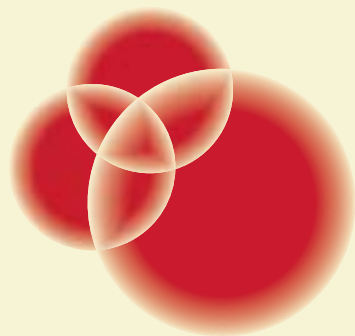
Januari 2008

Research: werkgroep Doordenken en Voorlichten van Mediawijzer

De kerngroep van Mediawijzer bestaat uit de volgende personen:

ir. B. Visser (voorzitter), ds. J. Van Amstel, dr. R. Bisschop, dr.ir. S.M. de Bruijn, W. Büdgen, dr. G. van der Hoek (secretaris),
ing. A. Luijk, C.J.B. Ritmeester, drs. W.L. van der Staaij, dr. J. Stolk en drs. P.J. Vergunst.

www.mediawijzer.nl

< MEDIAWIJZER >

PLATFORM VOOR GENORMEERD MEDIAGEBRUIK POSTBUS 613 | 7300 AP APELDOORN
INFO@MEDIAWIJZER.NL | WWW.MEDIAWIJZER.NL